

Ender bir travma komplikasyonu: Yumuşak doku içinde kalmış yabancı cisim

Elif Emel ERTEN, Ayşe KARAMAN, İbrahim KARAMAN, Yusuf Hakan ÇAVUŞOĞLU,
İsmet Faruk ÖZGÜNER, Derya ERDOĞAN

Dr. Sami Ulus Kadın Doğum, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Çocuk Cerrahisi Kliniği, Ankara

Özet

Çocukluk çağında travmalara sık olarak rastlanmakla birlikte, travma sonrası yumuşak dokuda yabancı cisim görülmesi oldukça enderdir. On yaşındaki kız hasta, bir ay önce merdivenden düşme sonrası başlayan topallama öyküsü ile hastanemize başvurdu. Hastanın skolyozu vardı ve sağ uyluğunu fleksiyonda tutuyordu. Hastanın fizik muayenesinde; sağ inguinal bölge inferiorunda, 2 cm'lik sert, hassas ve hiperemik bir kitle saptandı. Kitleye yönelik yapılan ultrasonografi ve bilgisayarlı tomografi incelemelerinde; sağ inguinal bölgede cilt altı yağ doku içerisinde kas planlarına uzanan oblik oryantasyonda lineer dansite (yabancı cisim?) izlendi. Lezyonun enfekte görünümü olması nedeniyle hastaya antibiyoterapi başlanıp, yabancı cisime yönelik eksplorasyon planlandı. Operasyon günü yine başvuran hastanın fizik muayenesinde, inguinal bölgedeki lezyondan spontan pürülan drenajı oldu ve kavitenin içerisinde kırık bir kürdan saptandı. Çocuklarda atipik yerleşimli apse varlığında, tahta parçası gibi direkt röntgenle saptanamayan, gözden kaçmış bir yumuşak doku yabancı cisminin olabileceği akla getirilmelidir.

Anahtar kelimeler: Travma, düşme, yabancı cisim, apse, çocuk

Summary

A rare complication of trauma: Residual soft-tissue foreign body

Although children are frequently exposed to trauma, foreign bodies in soft tissues as a component of trauma is a rare clinical entity. A 10 year old female patient was admitted to our clinic with the complaint of limping of the right leg for a one month period following a fell down from the stairs. The patient was scoliotic and tending to keep her right thigh flexed. On physical examination there was a subcutaneous solid and tender mass with local hyperemia which measured 2 cm in diameter just below the right groin. The ultrasound and CT scans revealed a linear density in the subcutaneous fat tissue of the right groin extending to the muscle plans (foreign object?) which was orientated obliquely. Due to of the infected look of the lesion, antibiotic therapy was started and surgical exploration was planned. When the patient was readmitted for surgery, physical examination revealed that the lesion had drained spontaneously and a broken toothpick was observed in the cavity. In cases of atypically located abscesses in children, radiologically nonopaque foreign objects that can be overlooked (like pieces of wood) in soft tissues must be kept in mind.

Key words: Trauma, fall, foreign body, abscess, child

Giriş

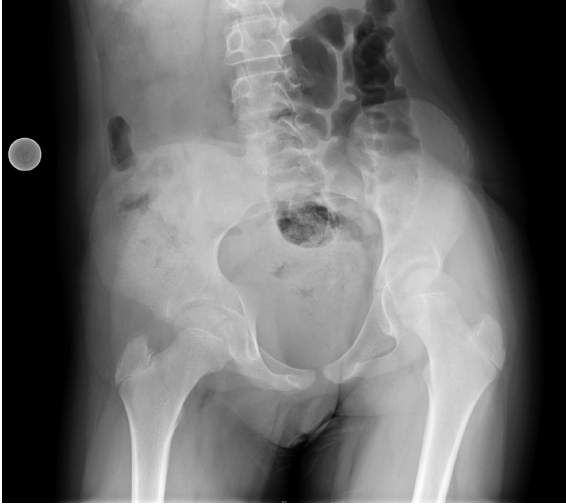
Çocuklarda cerrahi girişim gerektirecek yabancı cisimler, solunum yollarından gastrointestinal sisteme, ciltaltı dokudan kemiğe kadar oldukça geniş bir spektrum oluşturmaktadır⁽⁵⁾. Olgumuz travma sonrası yumuşak dokuda rezidü yabancı cisime bağlı atipik yerleşimli apse ve yürüyememe yakınmalarıyla başvurusu ve nonopak yabancı cisim olmasına bağlı, tanı koymada yaşanan sıkıntılar nedeniyle literatür eşliğinde sunulmuştur.

Adres: Doç. Dr. Ayşe Karaman, Babür Cad. No:44, Altındağ-06080-Ankara
Alındığı tarih: 12.03.2012
Kabul tarihi: 12.03.2012

Olgu Sunumu

On yaşındaki kız hasta, bir ay önce merdivenden düşme sonrası başlayan topallama öyküsü ile hastanemize başvurdu. Skolyozu olan ve sağ uyluğunu fleksiyonda tutan hastanın muayenesinde; sağ inguinal bölge inferiorunda, 2 cm'lik sert, hassas ve hiperemik bir kitle saptandı. Hastanın pelvis grafisinde; açıklığı sola bakan skolyoz ve sağ uylukta fleksiyon görünümü dışında bir patolojiye rastlanmadı (Resim 1). Yüzeysel doku ultrasonografisi yapılan hastanın lezyon bölgesinde, ciltaltından kas planlarına, femoral damarların posterolateraline uzanım gösteren, 3,5 cm uzunluğunda, posterior akustik gölge oluşturan tubuler-fusifor alan saptandı. Lezyonun inguinal

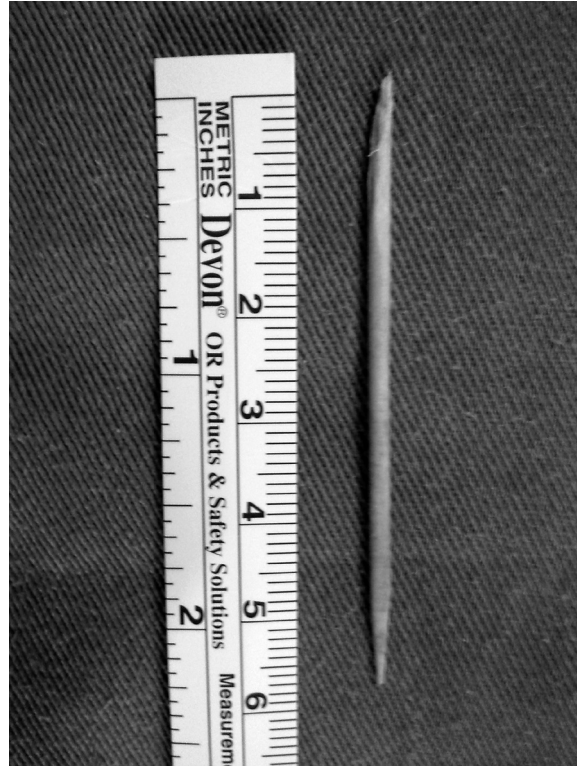
bölge ve femoral damarlarla ilişkisini gösterebilmek amacıyla hastaya pelvik bilgisayarlı tomografi çekildi, tomografide; sağ inguinal bölgede ciltaltı yağ doku içerisinde, 1x0,5 cm boyutlarında noduler dansite ve ciltaltından kas planlarına uzanan oblik oryantasyonda lineer bir dansite (yabancı cisim?) saptandı (Resim 2). Lezyonun enfekte görünümü olması nedeniyle hastaya antibiyoterapi başlanıp, eksplorasyon planlandı. Operasyon günü hastanın inguinal bölgedeki lezyonundan spontan pürülan drenajı oldu, drenaj sonrası lezyonun içerisinde uç kısmı görülen kırık kürdan çıkarıldı (Resim 3). Pü kültüründe *Pseudomonas fluorescens* üredi. Antibiyotik ve yara bakımı uygulamasıyla yakınmaları gerileyen hastanın takiplerinde sorunu olmadı.

Resim 1. Pelvis grafisinde, açıklığı sola bakan skolyoz ve sağ uylukta fleksiyon izleniyor.

Resim 2. Pelvik bilgisayarlı tomografide, sağ inguinal bölgede ciltaltı yağ doku içerisinde, 1x0,5 cm boyutlarında noduler dansite ve ciltaltından kas planlarına uzanan oblik oryantasyonda lineer dansite izlenmektedir.

Resim 3. Sağ inguinal bölgedeki apse içerisinde çıkarılan kırık kürdan parçası.

Tartışma

Büyüme çağındaki çocuklar düşme tarzı künt travmalara sık maruz kalır. Düşme sonrası bilinen bir cisme çarpmaya bağlı penetran yaralanmalarda, öncelikle yabancı cisim olabileceği düşünülerek, açık yaraya eksplorasyon ve gerekirse direkt grafilerle değerlendirilme önerilir. Belirgin açık yarası olmayan travma hastalarında ise genellikle yabancı cisim olasılığı akla gelmez. Bu nedenle tüm yabancı cisimler hasta ile ilk karşılaştığı anda tespit edilemeyebilir. Çocuklarda yabancı cisim giriş deliği kısa sürede kapanabilir ve yabancı cisim burada uzun süre sessiz kalabilir. Bu durumda hastanın kliniği ve öyküsü tanıda yardımcı olur^(4,5).

Yumuşak doku içine gömülüp kalmış yabancı cisimler, ağrıya, toksik ve alerjik reaksiyonlara, inflamasyon ve enfeksiyona neden olabilir. Keskin uçlu yabancı cisimler doku içinde ilerleyip, tendon ve sinir yaralanmasına neden olabilir. Diken veya odun parçası yaralanmalarından sonra derin yerleşimli yumuşak doku enfeksiyonu, septik artrit, periostit ve osteomyelit gelişebilir⁽⁴⁾. Oluşan yabancı cisim granü-

lomu, primer yumuşak doku tümörleri ile kolaylıkla karıştırılabilir ⁽¹⁾. Bu nedenlerle doku içinde kalmış yabancı cisimlerin çıkarılmaları önerilir.

Travma nedeniyle başvuran hastalarda, radyopak yabancı cisimler direkt grafiyle kolaylıkla tespit edilebilir. Fakat olgumuzda olduğu gibi tahta parçaları gibi radyolüsent olanların tespiti direkt grafi ile mümkün olmaz. Yapılan çalışmalarda ahşap yabancı cisimlerin yalnızca % 0-15'inin radyolojik olarak tespit edilebildiği gösterilmiştir ⁽³⁾. Direkt grafide görülme bile, öyküde yabancı cisim şüphesi varsa ultrasonografi ve bilgisayarlı tomografi gibi ileri tetkikler yapılmaktadır ^(2,6). Ultrasonografide yabancı cisim çevresinde hematoma, granülasyon dokusu gibi lezyonlar hipoekoik halo oluşturur ⁽³⁾. Yabancı cisim çevresindeki reaktif lezyon çevre kasa oranla düşük dansitede veya izodansitede görünür. Lezyonu, yabancı cismin boyutunu ve yaşamsal organlarla ilişkisini ortaya koymak için bilgisayarlı tomografi ve manyetik rezonans kullanılabilir ⁽²⁾.

Sonuç olarak, çocuklarda atipik yerleşimli apse varlığında travma öyküsü bir kez daha sorgulanmalı, şüpheli olgularda yabancı cisim direkt grafide görüntülenemediği takdirde, ultrasonografi, bilgisayarlı

tomografi ve manyetik rezonans gibi ileri tetkikler planlanmalıdır.

Kaynaklar

1. Ando A, Hatori M, Hagiwara Y, et al: Imaging features of foreign body granuloma in the lower extremities mimicking a soft tissue neoplasm. *Ups J Med Sci* 114: 46, 2009
<http://dx.doi.org/10.1080/03009730802602455>
PMid:19242872 PMCID:2852748
2. Bodne D, Quinn SF, Cochran CF: Imaging foreign glass and wooden bodies of the extremities with CT and MR. *J Comput Assist Tomogr* 12: 608, 1988
<http://dx.doi.org/10.1097/00004728-198807000-00013>
PMid:3392261
3. Graham DD Jr: Ultrasound in the emergency department: detection of wooden foreign bodies in the soft tissues. *J Emerg Med* 22: 75, 2002
[http://dx.doi.org/10.1016/S0736-4679\(01\)00440-1](http://dx.doi.org/10.1016/S0736-4679(01)00440-1)
4. Gulati D, Agarwal A: Önkolda ağaç yabancı cisim: Sekiz yıl sonraki başvuru. *Ulusal Travma Acil Cerrahi Derg* 16: 373, 2010
PMid:20849059
5. Johnson DG, Condon VR: Foreign bodies in the pediatric patient. *Curr Probl Surg* 35: 271, 1998
PMid:9566172
6. Yıldırım C, Sözüer EM, Avşaroğulları L, et al: Yumuşak doku içindeki radyopak yabancı cisimlerin stereotaksik yöntemle çıkarılması. *Ulusal Travma Acil Cerrahi Derg* 5: 213, 1999